

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Monika Zawadzka

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego

w sprawie **M. B.**

skazanego z art. 148 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 września 2024 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 278/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt VIII K 210/20,

**uchyla zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie
w odniesieniu do M. B., a na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.
i art. 435 k.p.k. w związku z art. 518 k.p.k. także w odniesieniu do**

D. K. i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Michał Laskowski   Piotr Mirek   Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 listopada 2021 r., sygn. akt VIII K 210/20, M. B. uznany został za winnego tego, że wraz z D. K. , w dniu 24 marca 2020 r. około godziny 21:00 w Q. przy ul. H. działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, posługując się nożem oraz używając przemocy w postaci uderzeń pięściami po głowie oraz tułowiu pokrzywdzonych W. M. i S. M. dokonali kradzieży marihuany o wadze około 30 g oraz Clonazepamu w ilości 4 opakowań, przy czym M. B. wychodząc poza granice porozumienia uderzył nożem S. M. w prawe udo, czym spowodował ranę kłutą uda prawego z uszkodzeniem mięśni uda, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządu ciała w/w na czas przekraczający 7 dni oraz działając w zamiarze ewentualnym zabójstwa W. M. zadał mu trzy ciosy nożem, powodując trzy rany kłute w obrębie klatki piersiowej po stronie lewej, które to obrażenia skutkowały zgonem tego pokrzywdzonego na miejscu zdarzenia, to jest za winnego przestępstwa z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem D. K. uznany został za winnego przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. za które wymierzono mu karę 6 (sześć) lat i 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok ten zaskarżony został apelacjami pełnomocników oskarżycieli posiłkowych i obrońców oskarżonych.

Po rozpoznaniu tych apelacji Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 22 marca 2023 r., II AKa 278/22, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy wobec M. B. i D. K. .

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca M. B. Zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu „w zakresie dotyczącym się samego postępowania przed Sądem odwoławczym rażące naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (dalej: EKPCz), Dz.U.1993.61.284 z dnia 1993.07.10 w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: KPP), 2007/C 303/01 (Dz.U.UE C z dnia 14 grudnia 2007 r., w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez wydanie orzeczenia przez Sąd, w składzie którego zasiadała sędzia I.S., nominowana na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie 18 grudnia 2020 r. przez Prezydenta RP na mocy Uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy Ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, Dz.U.2018.3 z dnia 2018.01.02 (która nie jest organem, o którym mówi ustawodawca zasadniczy w art. 186 i 187 Konstytucji RP), której jednocześnie Minister Sprawiedliwości (będący jednocześnie Prokuratorem Generalnym) decyzją z dnia 27 czerwca 2018 r. na okres 6 lat powierzył obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie (art. 110a p.u.s.p.), Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego powołała ją na stanowisko Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie (art. 110b p.u.s.p.), a Państwowa Komisja Wyborcza, której skład ustanowiony został na mocy postanowienia Prezydenta RP (art. 157 § 3 kodeksu wyborczego) powołała sędziego I.S. na stanowisko komisarza wyborczego w W. [...] (art. 166 § 3 kodeksu wyborczego), podczas gdy zgodnie z wymogami EKPCz, *każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą (...)*, zgodnie z treścią art. 47 KPP *każdy ma prawo do sprawiedliwego i*

jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy, a zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, co skutkowało wydaniem wyroku przez Sąd nienależycie obsadzony, obciążając skarżone orzeczenie wadą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co zwalnia obrońcę z konieczności wykazywania wpływu (w tym istotnego) tego naruszenia na treść wyroku”.

Kasacja obrońcy M. B. zawiera ponadto liczne, zredagowane na 10 stronach zarzuty naruszeń przepisów Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu karnego i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W konkluzji kasacji jej autor wniósł w pierwszej kolejności o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie oraz o przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Kasacja zawiera także szereg wniosków ewentualnych oraz dalszych wniosków w odniesieniu do ponownego postępowania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy Warszawa-Mokotów w Warszawie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. W toku rozprawy kasacyjnej prokurator wniósł o uwzględnienie pierwszego zarzutu kasacji i uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadny okazał się pierwszy zarzut kasacji obrońcy M. B. wskazujący na zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W tej sytuacji konieczne stało się uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i to zarówno wobec M. B., jak i na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. wobec D. K. albowiem te same względy – nienależycie obsadzony sąd – przemawiają za takim rozstrzygnięciem. Na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. Sąd Najwyższy ograniczył przy tym rozpoznanie kasacji obrońcy do

przytoczonego powyżej i uznanego za zasadny pierwszego zarzutu kasacji związanego z bezwzględną przyczyną odwoławczą. Bezwzględność tej przyczyny powoduje, że konieczne jest uchylenie zaskarżonego wyroku bez względu na granice zaskarżenia i podniesione zarzuty oraz bez badania ich wpływu na treść orzeczenia. Tym samym przedwczesne byłoby rozpoznawanie pozostałych zarzutów kasacji. Treść tych zarzutów stanie się bowiem zapewne przedmiotem rozważań sądu odwoławczego w trakcie ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu odwoławczym.

Trafność zarzutu nienależytej obsady sądu w postępowaniu odwoławczym wiąże się z udziałem w składzie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, rozpoznającym apelacje wniesione przez strony w tej sprawie, sędzi tego Sądu I.S.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że Sąd Najwyższy jest związany uchwałą trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20. Wykładnia prawa zawarta w tej uchwale jest obowiązująca i w myśl art. 87 ust. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, Sąd Najwyższy pozostaje nią związany jako zasadą prawną. Niczego w tym względzie nie zmienia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (por. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, wyrok ten bowiem „wykracza poza zawarty w art. 188 Konstytucji RP katalog orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, które z mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji RP uzyskują moc powszechnie obowiązującą. Nie uzyskał zatem mocy powszechnie obowiązującego orzeczenia i co oczywiste nie mógł uchylić uchwały trzech połączonych Izb SN (BSA I-4110-1/20), ani przesądzić o jej obowiązywaniu.

Sąd Najwyższy w uchwale tej uznał, że: „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art.

47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.” W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje automatycznie, iż sąd z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – o ile wada nominacyjna nie dotyczy sędziego Sądu Najwyższego.

Pogląd niniejszy został następnie potwierdzony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Z uchwały tej wynika, iż „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”. Jednocześnie Sąd Najwyższy uznał, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności jej art. 187 ust. 1.

Powyższe konkluzje zbieżne są ze stanowiskiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wyrażonym w sprawie *Reczkowicz p. Polsce*. ETPCz wskazał w nim na negatywny wpływ nowelizacji ustawy o KRS na prawo stron do „sądu ustanowionego ustawą”, stwierdzając: „na mocy ustawy nowelizującej z 2017 r., która pozbawiła gremia sędziowskie prawa do powoływania i wyboru sędziów zasiadających w KRS – prawa przyznanego im przez dotychczasowe ustawodawstwo i mającego oparcie w standardach międzynarodowych – władza ustawodawcza i wykonawcza uzyskały decydujący wpływ na skład KRS [...]. Ustawa praktycznie usunęła nie tylko dotychczasowy system przedstawicielski, ale także gwarancje niezależności sądownictwa w tym zakresie. W rezultacie umożliwiło to władzy wykonawczej i ustawodawczej bezpośrednią lub pośrednią ingerencję w procedurę powoływania sędziów, z której możliwości te władze skorzystały – o czym świadczą chociażby okoliczności towarzyszące zatwierdzaniu kandydatów na sędziów do KRS [...] (pkt 274 wyroku z dnia 22 lipca 2021 r., skarga 43447/19;

tłumaczenie wyroku na język polski dostępne w bazie orzeczeń ETPCz HUDOC). W późniejszym wyroku Wielkiej Izby z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie *Grzęda przeciwko Polsce* (skarga nr 43572/18) ETPCz przyjął, że „[...] cały ciąg wydarzeń w Polsce [...] wyraźnie wskazuje na to, że kolejne reformy sądownictwa miały na celu osłabienie niezawisłości sędziowskiej, począwszy od poważnych nieprawidłowości w wyborze sędziów Trybunału Konstytucyjnego w grudniu 2015 r., poprzez przebudowę KRS i utworzenie nowych izb w Sądzie Najwyższym, po rozszerzenie kontroli Ministra Sprawiedliwości nad sądami i zwiększenie jego roli w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów” (pkt 348 wyroku według tłumaczenia na język polski dostępnego w bazie orzeczeń ETPCz HUDOC).

Wracając na grunt orzecznictwa Sądu Najwyższego należy podkreślić, że w przytoczonej już uchwale Sądu Najwyższego w sprawie I KZP 2/22 wskazano, iż: „Najistotniejszym skutkiem dopuszczenia do funkcjonowania w przestrzeni obejmującej swoim zasięgiem proces nominacyjny sędziego organu powołanego w sposób sprzeczny z Konstytucją RP, jest obalenie funkcjonującego dotąd *in gremio* i *a priori* domniemania niezawisłości tak powołanego sędziego. Nie istnieje ono już w stosunku do kandydatów, którzy przystąpili do konkursów sędziowskich po dniu 17 stycznia 2018 r. Nie oznacza to samo w sobie stwierdzenia ich stronniczości, lecz nie ma, wobec opisanego wyżej «skażenia» procesu nominacyjnego, możliwości prostego odwołania się do tego domniemania”. Oznacza to, że brak bezstronności i niezawisłości sądu, w składzie którego zasiadał sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w wadliwym procesie przed Krajową Radą Sądownictwa od 17 stycznia 2018 r., należy ustalić *in concreto*.

Stwierdzenie czy w poddanej kontroli instancyjnej lub kasacyjnej sprawie, doszło do wydania orzeczenia przez sąd w składzie nienależycie obsadzonym, a to w związku z wadą w procesie nominacyjnym sędziego lub sędziów – członków składu orzekającego - jakim był udział w nim Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w oparciu o przepisy ustawy o KRS z 2017 r., wymaga przeprowadzenia testu, którego założenia wskazane zostały w powoływanej już wielokrotnie uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., uszczegółowione w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r, w której kryteria testu oparte z kolei zostały na wskazaniach zawartych w wyroku ETPCz z dnia 1 grudnia 2020 r. (skarga nr 26374/18). ETPCz

sformułował w tym wyroku trzypunktowy test, w oparciu o który można dokonywać oceny wagi uchybień mających miejsce przy powołaniu sędziego. Z badać należy zatem, czy: 1) w procesie powoływania sędziego doszło do naruszenia prawa krajowego, 2) naruszenie to miało dostatecznie poważny charakter, 3) zostało ono ustalone i naprawione na szczeblu sądów krajowych.

Z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że przeprowadzając test niezależności i bezstronności sądu w kontekście ewentualnego zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., należy mieć na względzie szereg okoliczności. Oprócz wadliwości samego procesu nominacyjnego sędziego, istotną rolę w tej ocenie powinny odgrywać m.in.: równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów, fakt uzyskania nominacji na stanowiska funkcyjne pozostające w dyskrecjonalnej kompetencji władzy politycznej, udział w pracach gremiów powiązanych z władzą polityczną, wykonywanie określonych zadań lub funkcji na podstawie arbitralnych decyzji władzy politycznej, co obejmuje również tzw. delegacje ministerialne, dodatkowe zatrudnienie w jednostkach bezpośrednio podporządkowanych władzy politycznej, charakter sprawy, do której rozstrzygnięcia ukształtowano dany skład sądu, a także działalność publiczna i wypowiedzi danego sędziego, wykraczające poza gwarantowane przez Konstytucję RP ramy udziału w debacie publicznej, a wskazujące na zaangażowanie w realizację określonych celów politycznych władzy wykonawczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2022 r., II KS 32/21; z dnia 30 maja 2023 r., II KK 23/22; z dnia 14 czerwca 2023 r., II KK 489/21, z dnia 12 grudnia 2023, II KK 74/22, z dnia 21 grudnia 2023., II KK 287/23).

W odniesieniu do sędzi I.S. Sąd Najwyższy przeprowadził omawiany wyżej test w 10 sprawach i każdorazowo zakończył się on uznaniem, że sąd z jej udziałem nie był należycie obsadzony. Wobec stwierdzenia bezwzględnej przesłanki odwoławczej orzeczenia zapadłe w tych sprawach zostały uchylone (zob. wyroki i

postanowienia SN w sprawach o sygn.: II KK 74/22, II KK 76/23, II KK 296/23, II KK 506/23, II KK 37/23, II KK 297/23, II KO 20/24, II KK 168/23, II KK 527/23, II KK 368/22).

Sąd Najwyższy w wymienionych wyżej postępowaniach, przeprowadził działania mające na celu ustalenie czy skład sądu z udziałem w nim SSA I.S. spełniał kryterium sądu bezstronnego i niezawisłego w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), a więc czy był należycie obsadzony, a to m.in. w związku z powołaniem wyżej wymienionej do pełnienia urzędu sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2027 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej w tekście ustawa o KRS z 2017 r.). W sprawach tych, uwzględniając zarówno tryb powołania sędziego I.S. (z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą o KRS z 2017 r.), jak i opierając się o udowodnione okoliczności związane z jej drogą zawodową, Sąd Najwyższy każdorazowo stwierdzał, że w konkretnych okolicznościach odnoszących się do wymienionej sędziog, skład sądu z jej udziałem dotknięty był uchybieniem w postaci nienależytej obsady. Obecny skład Sądu Najwyższego wyrażone w powołanych wyżej judykatach oceny i wnioski w pełni akceptuje, a nie znajdując potrzeby ich w tym miejscu powielania do nich się odwołuje, uznając za własne.

Przypomnieć jedynie należy, że oprócz wadliwości samego powołania sędziego I.S. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wynikającej z uzyskania nominacji do tego Sądu w następstwie udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., sędzia ta w kolejnych latach, poczynając od 2017 r., pełniła szereg funkcji, których uzyskanie było uzależnione bezpośrednio od decyzji Ministra Sprawiedliwości oraz podejmowała działania, które można ocenić jako brak respektowania orzecznictwa trybunałów europejskich odnoszącego się do prawa do sądu niezależnego, niezawisłego, ustanowionego ustawą. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 czerwca 2018 r. powierzono jej z dniem 1 lipca 2018 r. obowiązki sędziego Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, na okres sześciu lat. Od maja 2020 r. sędzia I.S. pełni również funkcję Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie. Zdecydowała się przyjąć

funkcję Prezesa Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie pomimo wielu przejawów nadużywania przez Ministra Sprawiedliwości środków dyscyplinowania sędziów w celu zniechęcenia ich do uwzględniania w orzecznictwie standardów wyznaczonych przez trybunały europejskie. Od 2017 r. sędzia I.S. była również wielokrotnie powoływana w skład Komisji Egzaminacyjnych jako przedstawicielka Ministra Sprawiedliwości. Ponadto, na mocy uchwały nr 16/2023 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie powołania komisarzy wyborczych, Pani I.S. została powołana na stanowisko Komisarza wyborczego dla W. [...]. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 166 § 3 ustawy z dnia z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2408) komisarzy wyborczych powołuje na okres 5 lat Państwowa Komisja Wyborcza na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Jest to zatem jeszcze jedna okoliczność wskazująca na uzyskanie przez Panią I.S. określonej funkcji w związku z rekomendacją przedstawiciela władzy wykonawczej.

Dla oceny postawy sędzi I.S. istotne jest również to, co podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 lutego 2024 r., II KK 296/23, że Sąd Apelacyjny w Warszawie, w składzie jednoosobowym, w którym zasiadała wyżej wymieniona, w postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2023 r., w sprawie sygn. akt II AKzW 285/23, na podstawie art. 40 § 1 ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, wytknął Sądowi Okręgowemu w Warszawie uchybienie polegające na oczywistej obrazie przepisu art. 15 § 2 k.k.w. z powodu powołania się przez ten Sąd na fakt wydania wyroku podlegającego wykonaniu przez skład orzekający, w którym zasiadali sędziowie powołani przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą o KRS z 2017 r., co miało stanowić tzw. bezwzględna przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Inaczej rzecz ujmując, podstawą wytyku było zastosowanie przez Sąd Okręgowy w rozpatrywanej sprawie standardu prawa do sądu należycie obsadzonego, który to standard - zdaniem tego Sądu - wynikał z orzecznictwa trybunałów europejskich. Powyższe postanowienie zostało następnie uchylone postanowieniem z dnia 14 września 2023 r., II KO 78/23, przez Sąd Najwyższy, który zwrócił uwagę, że postanowienie zawierające wytyk zostało wydane przez Sąd Apelacyjny z udziałem sędziego (SSA I.S.), w tożsamym stopniu dotkniętego okolicznością stanowiącą w przedmiotowej sprawie podstawę

zawieszenia postępowania wykonawczego, co było podstawą udzielenia wytyku. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykształciło się dość oczywiste stanowisko, że bezstronność jako m.in. zakaz orzekania we własnej sprawie (*nemo iudex in causa sua*) jest fundamentem zaufania do sądów i sprawowanego przez nie wymiaru sprawiedliwości (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 marca 2022 r., II KO 27/22; z dnia 6 września 2022 r., II KK 44/21; z dnia 8 sierpnia 2023 r., III KK 22/23; uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Fakt, że SSA I.S. jednoosobowo jako Sąd Apelacyjny w Warszawie zdecydowała się przystąpić do merytorycznego orzekania wymienionej sprawie, wbrew treści powyższej zasady, stanowi okoliczność rzutuującą na ocenę instytucjonalnej bezstronności Sądu odwoławczego orzekającego z jej udziałem.

Reasumując uznać trzeba, że istnieją istotne okoliczności, które nakazują uznać, że sąd orzekający z udziałem sędzi I.S. nie jest należycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Konieczne zatem stało się uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

[J.J.]

[ms]

Michał Laskowski   Piotr Mirek   Małgorzata Wąsek-Wiaderek